

รายวิชา สุขศึกษา

รหัสวิชา พ๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง อาหารสำหรับวัยรุ่น

ครูผู้สอน ครูกฤษณา แก้วพิพัฒน์
ครูกิตติเทพ นิตिसมบัติกุล

อาหารสำหรับวัยรุ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

นักเรียนบอกความสำคัญของอาหารที่มีต่อวัยรุ่น

ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะและกระบวนการ

นักเรียนสามารถกำหนดรายการอาหารที่เหมาะสมกับวัยรุ่น โดยคำนึงถึงความประหยัดและคุณค่าทางโภชนาการลงในชิ้นงานได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

๑. นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
๒. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้
๓. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

คำถามชวนคิด

“นักเรียนรู้สึกอย่างไร
เมื่อเห็นอาหารในภาพ”

คำถามชวนคิด

“โดยปกตินักเรียนบริโภคอาหาร
เหมือนในภาพบ้างหรือไม่
และบ่อยแค่ไหน”

คำถามชวนคิด

“นักเรียนคิดว่าอาหารในภาพ
เหมาะกับความวัยของนักเรียนหรือไม่
เพราะเหตุใด”

ความสำคัญของอาหาร

ความสำคัญของอาหาร

วัยรุ่นเป็นวัยที่ร่างกายมีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่และรวดเร็ว รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงขนาดโครงสร้าง ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นได้รับอาหารที่ถูกหลักโภชนาการเหมาะสมกับความต้องการและมีปริมาณเพียงพอเพื่อใช้สำหรับการเจริญเติบโตและเป็นพลังงานเพื่อการประกอบกิจกรรมในแต่ละวัน

คำถามชวนคิด

“อาหารที่นักเรียนรับประทานในแต่ละวัน
มีปริมาณและคุณค่าทางโภชนาการเพียงพอ
ต่อร่างกายของนักเรียนหรือไม่”

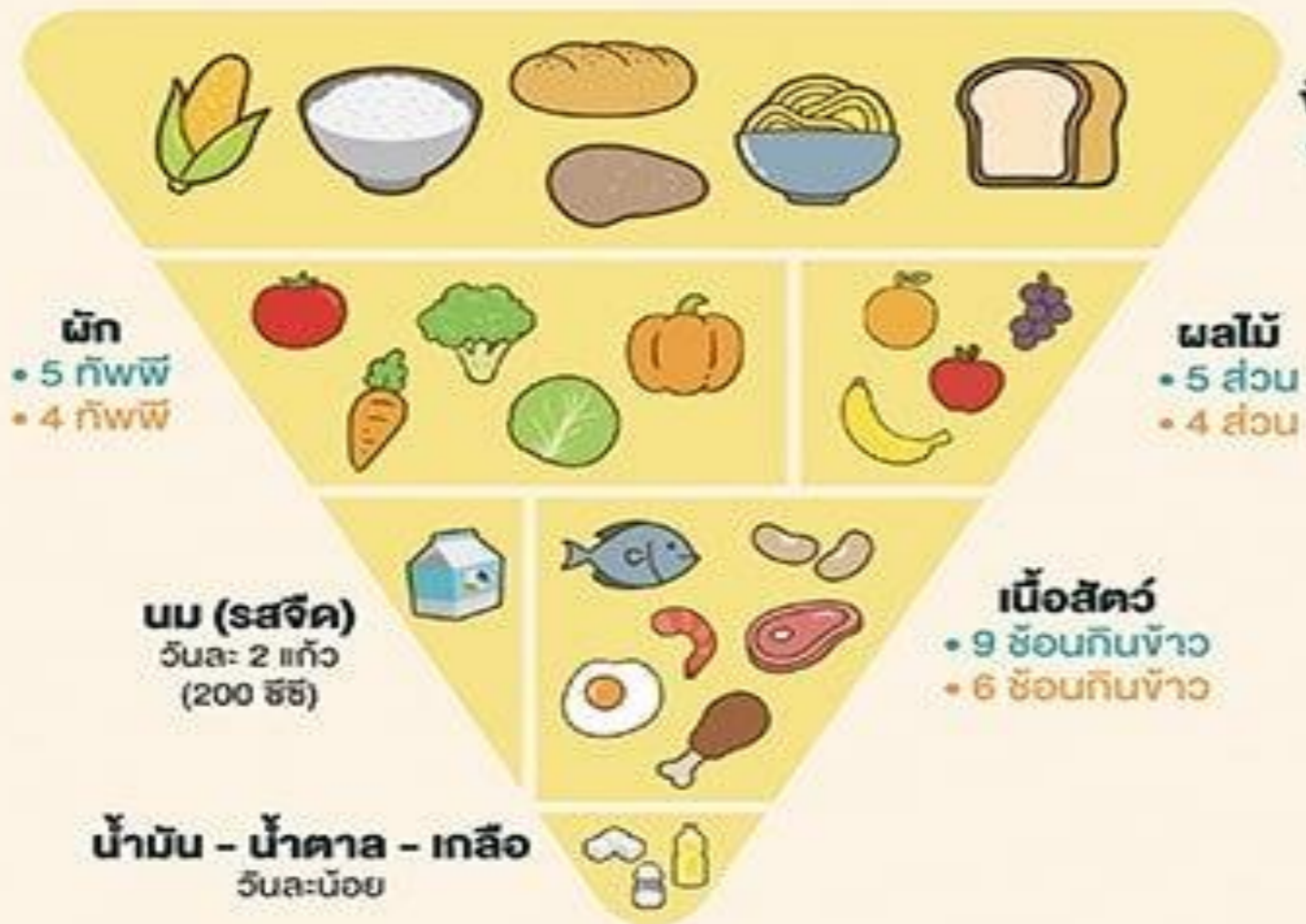

เด็กระดับมัธยมศึกษา

เด็กอายุ 14-18 ปี มีความต้องการพลังงาน

ผู้ชาย 2,000 กิโลแคลอรีต่อวัน

ผู้หญิง 1,600 กิโลแคลอรีต่อวัน

ดัดแปลงมาจากธงโภชนาการ โดยสำนักโภชนาการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ใน 1 วัน เด็กวัยเรียนควรกินอาหารครบ 5 หมู่ หลากหลาย ปริมาณเหมาะสมตามคำแนะนำ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

**“นักเรียนมีหลักการอย่างไร
ในการเลือกรับประทานอาหาร”**

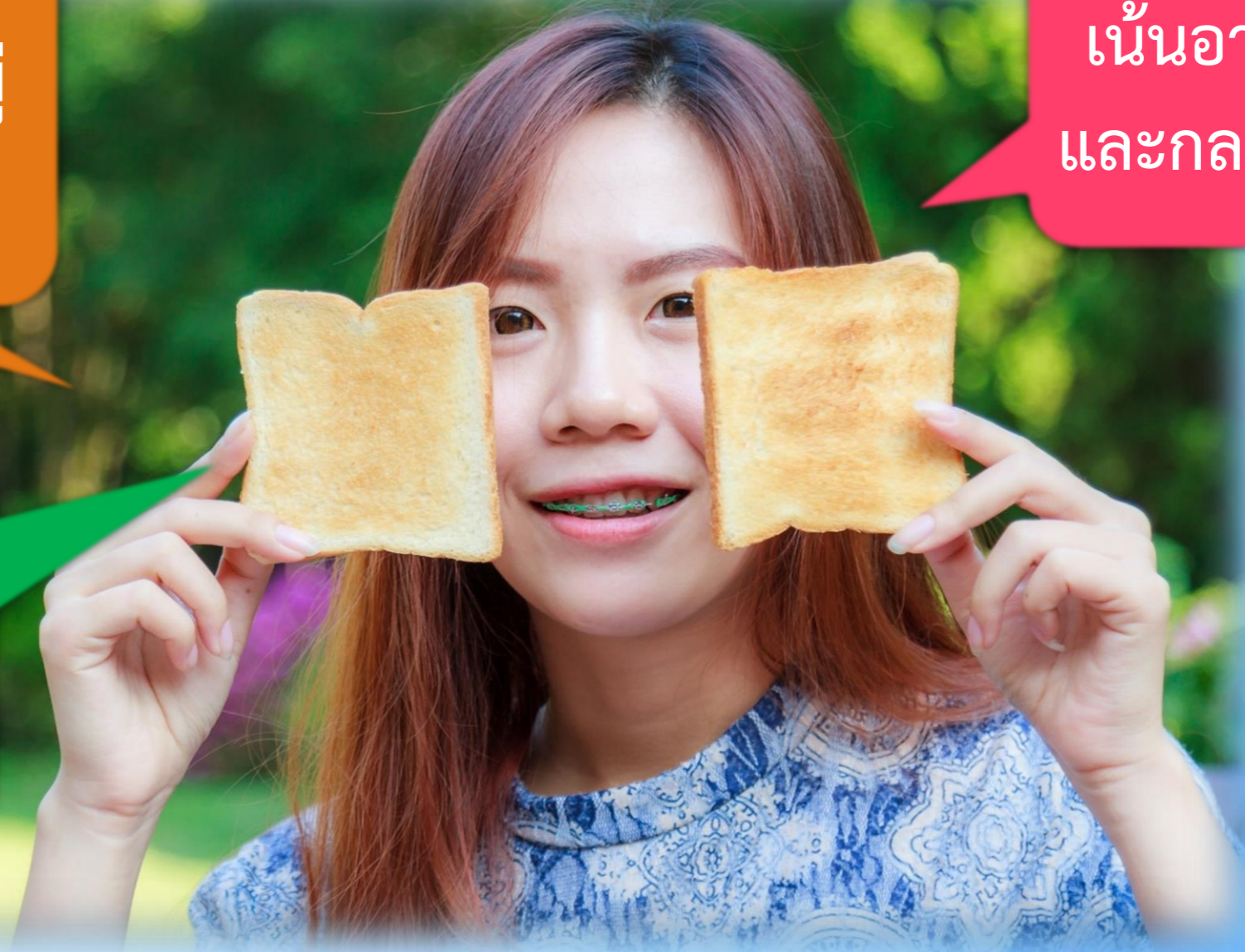
อาหารสำหรับวัยรุ่น

ข้อเสนอแนะในการจัดอาหารสำหรับวัยรุ่น 🍴 ✨

สารอาหารครบ ๕ หมู่
หลากหลาย เพียงพอ

เน้นอาหารมื้อเช้า
และกลางวันให้มาก

เน้นอาหารจำพวกผัก
ให้วัยรุ่นรับประทานมากขึ้น

คำถามชวนคิด

“อาหารที่นักเรียนเลือกรับประทาน
ในแต่ละมื้อมีคุณประโยชน์ครบถ้วน
หรือไม่”

ความต้องการอาหารของวัยรุ่น

- พลังงาน

วัยรุ่นชาย

๑,๗๐๐ – ๒,๓๐๐

กิโลแคลอรี

วัยรุ่นหญิง

๑,๖๐๐ – ๑,๘๕๐

กิโลแคลอรี

ความต้องการอาหารของวัยรุ่น

- คาร์โบไฮเดรต ให้พลังงาน ควรได้รับ ๕๕ - ๖๐ % ของพลังงานทั้งหมด
- โปรตีน เสริมสร้างกล้ามเนื้อ สร้างภูมิคุ้มกันและฮอร์โมนควรได้รับ ๑๐ - ๑๕ % ของพลังงานทั้งหมด
- ไขมัน ให้พลังงานและความอบอุ่น รวมถึงกรดไขมันที่จำเป็นต่อระบบประสาท และช่วยในการละลายและดูดซึมวิตามินที่ละลายได้ในไขมัน ควรได้รับ ๓๐ % ของพลังงานทั้งหมด

ความต้องการอาหารของวัยรุ่น

- **วิตามิน** สำคัญต่อปฏิกิริยาการสลายอาหารให้ได้พลังงานมีมากในธัญพืช ผักและผลไม้ นอกจากนี้ผักและผลไม้ยังช่วยลดการดูดซึมน้ำตาลและคอเลสเตอรอล ช่วยเสริมสร้างระบบขับถ่าย
- **แร่ธาตุ** เป็นองค์ประกอบของเซลล์และกล้ามเนื้อ แร่ธาตุที่สำคัญกับวัยรุ่น คือ แคลเซียม
- **น้ำ** โดยปกติร่างกายต้องการน้ำวันละประมาณ ๘ - ๑๐ แก้ว

เด็กระดับมัธยมศึกษา

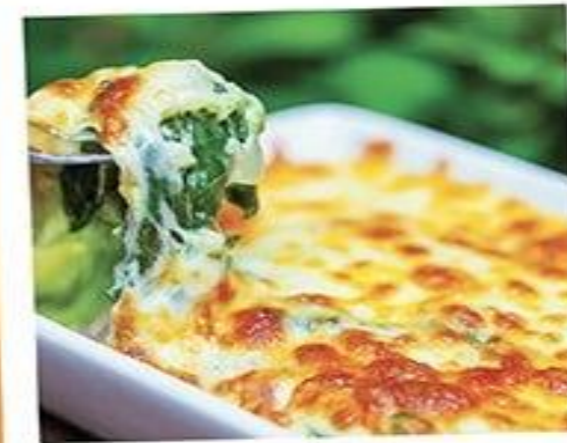
เมนูอาหารแนะนำ

ตับทอดกระเทียม

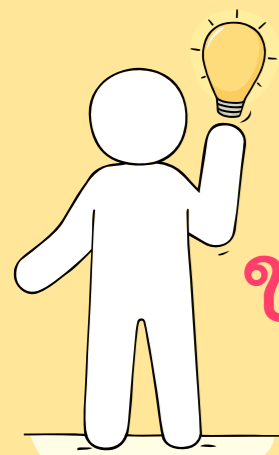
เกาเหลาเลือดหมู

ผักโขมอบชีส

วิตามินซี ตัวช่วยดูดซึมธาตุเหล็กได้ดีขึ้น

ชวนให้รู้

ควรทานอาหารที่มีธาตุเหล็กควบคู่กับอาหารที่เป็นแหล่งวิตามินซี เช่น ผลไม้รสเปรี้ยว ส้ม ฝรั่ง มะละกอ เป็นต้น จะช่วยให้ร่างกายดูดซึมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เด็กระดับมัธยมศึกษา

เมนูอาหารแนะนำ

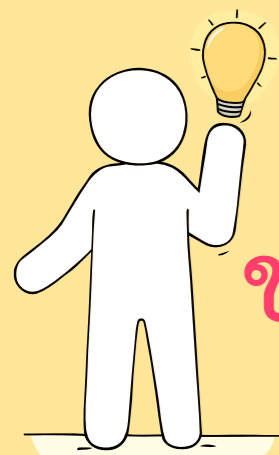
ซุปรักทอง

ผัดผักบุ้งไฟแดง

สปาเก็ตตี้โกสึบ
ซอสมะเขือเทศ

ชวนให้รู้

วิตามินเอ เป็นวิตามินที่ละลายในไขมัน จะถูกดูดซึมไปใช้ในร่างกายได้ดีที่สุด
เมื่อกินร่วมกับอาหารที่มีน้ำมัน หรือไขมันเป็นส่วนประกอบ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ปัญหาโภชนาการ

ของวัยรุ่น

“เมื่อเข้านี้ ใครไม่ได้

ทานอาหารเข้าบ้าง เพราะอะไร”

อาหารเช้าที่สำคัญ

เพิ่มพลัง สุขภาพดี ห่างโรค

- ปาฐกษัตริย์
- บิดความจำดี มีสมาธิ
- ลดการเกิดโรค
- เส้นเลือดในสมอง
- และโรคเบาหวาน
- ช่วยควบคุม
- น้ำหนัก
- ร่างกายสดชื่น

เวลาที่เหมาะสมสำหรับอาหารเช้า
7.00 - 9.00 น.
(ขึ้นอยู่กับกิจวัตรประจำวัน)

*ควรเลือกกับอาหารที่มีไขมันต่ำ ผักอย่างแต่ให้พลังงานสูง

เด็กอายุ 6-11 ปี
ไม่กินอาหารเช้า
ร้อยละ 30
(ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุข)

เด็กอายุ 12-14 ปี
ไม่กินอาหารเช้า
ร้อยละ 52

*สำหรับเด็กควร
ดื่มนม 1 แก้ว หลังมื้ออาหาร
เพื่อช่วยเสริมสร้างพัฒนาการ

..เมนู..
ยอดนิยมนิยม

“..ทำมือเช้าของเราให้ดีที่สุด..”

สุขภาพดี เริ่มต้นที่

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH

อาหารเช้าที่สำคัญ

เพิ่มพลัง สุขภาพดี ห่างโรค

เด็กอายุ 6-11 ปี
ไม่กินอาหารเช้า
ร้อยละ 30
(ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุข)

กินแล้วดี มีประโยชน์
หวานจำดี บำรุงสมอง
สร้างสมาธิ
และทำให้ร่างกาย
เจริญเติบโต
อย่างแข็งแรง

เด็กอายุ 12-14 ปี
ไม่กินอาหารเช้า
ร้อยละ 52

*สำหรับเด็กควร
ดื่มนม 1 แก้ว หลังมื้ออาหาร
เพื่อช่วยเสริมสร้างพัฒนาการ

เวลาที่เหมาะสมสำหรับอาหารเช้า
7.00 - 9.00 น.
เป็นส่วนเวลาที่กระเพาะอาหารเริ่มทำงาน

{ คุปครองควรให้ความสำคัญโดยเฉพาะช่วงเปิดเทอม }

“..ทำมือเช้าของเราให้ดีที่สุด..”

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สำนักงานควบคุมและส่งเสริมสุขภาพเป็นต้นไป

ปัญหาทางด้านโภชนาการของวัยรุ่น

- ❑ การรับประทานอาหารไม่ตรงเวลา
- ❑ การไม่รับประทานอาหารเช้า
- ❑ การอดอาหารบางมื้อ เพราะกังวลเรื่องน้ำหนักและรูปร่าง ส่งผลให้ขาดสารอาหาร
- ❑ การรับประทานอาหารจานด่วน
- ❑ การรับประทานอาหารจุกจิก ขนมกรุบกรอบ หรือ ขนมขบเคี้ยว ก่อให้เกิดโรคอ้วนและฟันผุได้
- ❑ ความเชื่อผิด ๆ เรื่องอาหาร หลงเชื่อคำเชิญชวนของโฆษณา เช่น อาหารเสริมต่าง ๆ
- ❑ เบื่ออาหาร เนื่องจากภาวะทางอารมณ์และจิตใจ เช่น ผิดหวังเรื่องต่างๆ

ออกแบบชิ้นงาน

คำชี้แจง

๑. ป้ายประชาสัมพันธ์แบบโรลอัพ (Roll up) เรื่อง “อาหารและเครื่องดื่มสำหรับวัยรุ่น”
๒. ออกแบบชิ้นงานลงในกระดาษฟลิปชาร์ต (ตกแต่งให้สวยงาม)
๓. นำเสนองานหน้าชั้นเรียน

ตัวอย่างชิ้นงานโรลอัพ (Roll up)

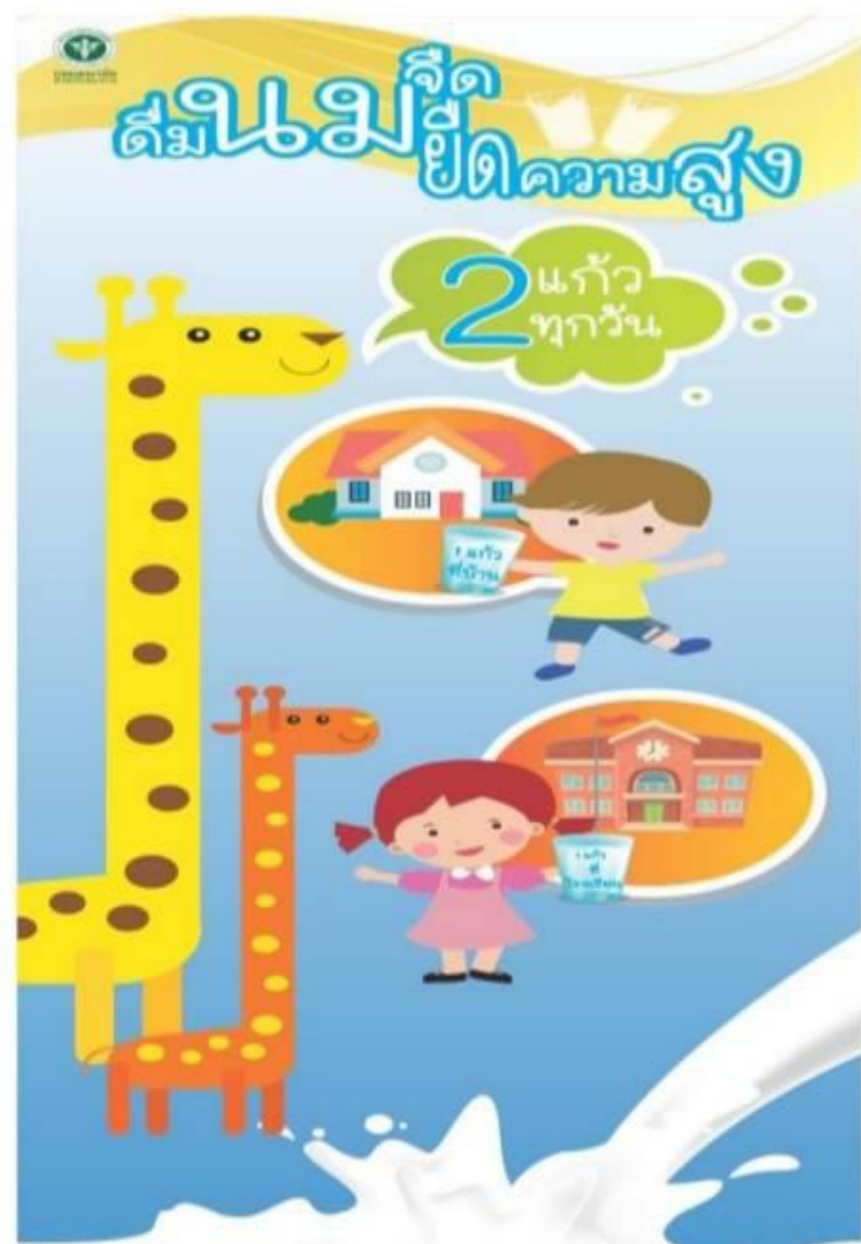
ตัวอย่าง

ชิ้นงาน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

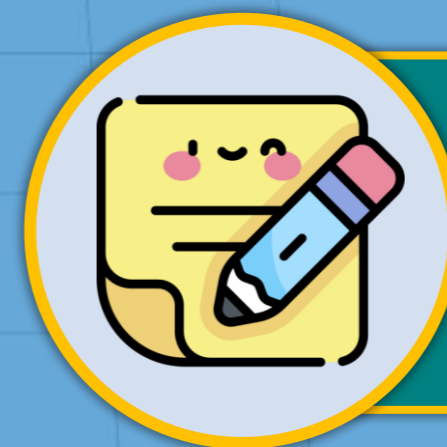
<http://nutrition.anamai.moph.go.th>

ที่มา : เอกสารเผยแพร่ กรมอนามัย. โปสเตอร์ นมจิ๊ดยัดสูง. ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓.

<https://multimedia.anamai.moph.go.th/infographics/advice-on-drinking-milk/>

ป้ายประชาสัมพันธ์แบบโรลอัพ (Roll up)

หัวข้อ (อาหาร หรือ เครื่องดื่ม) ชื่อผลิตภัณฑ์คือ .....

ตัวอย่าง

ชิ้นงาน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การกำหนดอาหารวัยรุ่น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง อาหารสมวัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อาหารสำหรับวัยรุ่น
รายวิชา สุขศึกษา รหัสวิชา พ ๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

การกำหนดรายการอาหารที่เหมาะสมกับวัยรุ่น

หลักโภชนาการอาหารกลางวันนักเรียนของวัยมัธยมศึกษา

- เพศชาย อายุ ๑๔-๑๘ ปี มีความต้องการพลังงาน ๑,๖๐๐ กิโลแคลอรีต่อวัน
คำแนะนำ : ใน ๑ วัน ควรทานอาหารปริมาณดังนี้ (ข้าว-แป้ง ๑๐ ทัพพี / ผัก ๕ ทัพพี / ผลไม้ ๕ ทัพพี / นมจืด วันละ ๒-๓ แก้ว / เนื้อสัตว์ ๙ ช้อนกินข้าว และน้ำมัน-น้ำตาล-เกลือ วันละเล็กน้อย)
- เพศหญิง อายุ ๑๔-๑๘ ปี มีความต้องการพลังงาน ๑,๗๐๐ กิโลแคลอรีต่อวัน
คำแนะนำ : ใน ๑ วัน ควรทานอาหารปริมาณดังนี้ (ข้าว-แป้ง ๘ ทัพพี / ผัก ๔ ทัพพี / ผลไม้ ๔ ทัพพี / นมจืด วันละ ๒-๓ แก้ว / เนื้อสัตว์ ๖ ช้อนกินข้าว และน้ำมัน-น้ำตาล-เกลือ วันละเล็กน้อย)

๒. เมนูแนะนำสำหรับอาหารกลางวันนักเรียน

ด้วยปัจจุบันเด็กไทยวัย ๖ - ๑๔ ปี เสี่ยงต่อภาวะโภชนาการขาดและเกินอยู่จำนวนมาก ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพดีในระยะยาว ต้องอาศัยการร่วมมือจากผู้ปกครอง และโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านโภชนาการ

ใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง การกำหนดอาหารวัยรุ่น

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ตัวแทนนักเรียนนำเสนอ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้าว-แป้ง
วัยเรียน
8 ทัพพี

ข้าว-แป้ง
วัยรุ่น
10 ทัพพี

ผัก
วัยเรียน 4 ทัพพี
วัยรุ่น 5 ทัพพี

ผลไม้
วัยเรียน 3 ส่วน
วัยรุ่น 4 ส่วน

นม
วัยเรียน 2 แก้ว
วัยรุ่น 1 แก้ว

เนื้อสัตว์
วัยเรียน 6 ช้อนกินข้าว
วัยรุ่น 9 ช้อนกินข้าว

น้ำมัน น้ำตาล เกลือ
วัยเรียน กินแต่น้อยเท่าที่จำเป็น

น้ำมัน น้ำตาล เกลือ
วัยรุ่น กินแต่น้อยเท่าที่จำเป็น

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อาหารสำหรับวัยผู้ใหญ่

รายวิชาสุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

